

Menstruatiearmoede

Inleiding

De gemeente heeft een bijdrage van €500,- aan de Kledingbank en Voedselbank gegeven om verzorgingsproducten, waaronder menstruatieproducten, te verstrekken aan inwoners met een laag inkomen. Het doel van de gemeentelijke inzet was onder andere om erachter te komen in welke mate er sprake is van menstruatiearmoede in Zwijndrecht, te onderzoeken op welke wijze menstruatieproducten het best verstrekt kunnen worden en welke gemeentelijke ondersteuning nodig is.

Naar aanleiding van de toezegging 21T76 informeren wij u in deze brief over de resultaten van de evaluatie en de vervolgstappen in het kader van menstruatiearmoede.

De belangrijkste conclusies

Op basis van de evaluatie kan er geconcludeerd worden dat Zwijndrechtse (jonge) vrouwen met een laag inkomen behoefte hebben aan menstruatieproducten. Om deze (jonge) vrouwen te ondersteunen, kunnen zij menstruatieproducten¹ ontvangen bij de Kledingbank, Voedselbank, Xiejezo, het Loket, het DevelsteinCollege en het Walburg college (zie bijlage 1).

Al deze organisaties hebben (ruim) voldoende menstruatieproducten om uit te delen. Echter ervaren deze organisaties ook dat het lastig is om de doelgroep te bereiken. Dit komt door het dubbele taboe dat op menstruatiearmoede ligt. Over ongesteld zijn praten (jonge) vrouwen niet zo makkelijk en over armoede ook niet. In de praktijk betekent dit dat (jonge) vrouwen het lastig vinden om om menstruatieproducten te vragen. Ook wanneer zij weten dat organisaties menstruatieproducten uitdelen.

Tot nog toe slaagt enkel de Kledingbank erin om succesvol menstruatieproducten uit te delen aan een grote groep (jonge) vrouwen die menstruatiearmoede ervaart. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn dat de Kledingbank in vergelijking met de andere organisaties relatief veel privacy kan bieden en dat er vaak geen of weinig mannen, zowel klanten als personeel, aanwezig zijn bij de Kledingbank.

Het vervolg

Om ervoor te zorgen dat de beschikbare menstruatieproducten terecht komen bij de inwoners die dit nodig hebben, wil het college de komende tijd een bijdrage leveren aan 'bekendheid', 'normaliseren' en 'verbinding'. Deze thema's worden hieronder verder toegelicht:

- **Bekendheid.** Door de bekendheid van de menstruatie uitgiftepunten bij inwoners en organisaties te vergroten, hopen wij dat meer inwoners die menstruatiearmoede ervaren ondersteund worden. Het college wil de bekendheid vergroten door de samenwerkingspartners op het gebied van armoede te informeren over de menstruatie uitgiftepunten. Daarnaast zal er op social media en in de Brug aandacht worden besteed aan de menstruatie uitgiftepunten.
- **Normaliseren.** Er ligt een dubbel taboe op menstruatiearmoede. Wij vinden het belangrijk om het onderwerp te normaliseren, zodat inwoners de ruimte voelen om het onderwerp bespreekbaar te maken en om hulp te vragen. Het is belangrijk om inwoners het gevoel te geven dat zij niet de enige zijn. Hier zal in de gemeentelijke communicatie over dit onderwerp rekening mee worden gehouden.

¹ Op alle locaties zijn er keuzemogelijkheden voor (jonge) vrouwen voor wat betreft de menstruatieproducten.

- *Verbinding.* Ervoor zorgen dat de menstruatieproducten bij de juiste doelgroep terecht komen blijkt niet eenvoudig. Om deze reden brengen wij de organisaties die menstruatieproducten uitdelen met elkaar in contact, zodat zij (indien gewenst) succesfactoren en geleerde lessen met elkaar kunnen delen.

Tot slot wordt er met de Kledingbank en Voedselbank in gesprek gegaan over het herhalen van de bijdrage van €500,- voor persoonlijke verzorgingsproducten. Uit de evaluatie blijkt dat een bijdrage voor menstruatieproducten niet nodig is. Deze producten hebben de organisaties voldoende. Wel ontvangen wij signalen dat er bijvoorbeeld behoefte is aan luiers en tandpasta.

Bijlage 1: De huidige initiatieven in de gemeente Zwijndrecht

Kledingbank Zwijndrecht

Naar aanleiding van signalen van klanten heeft de Kledingbank besloten een menstruatie uitgiftepunt op te zetten. De Kledingbank ontvangt hier een bijdrage van de gemeente voor en is aangesloten bij het armoedefonds. De Kledingbank heeft (ruim) voldoende menstruatieproducten om uit te delen.

De Kledingbank heeft ervaren dat het probleem van menstruatiearmoede onder alle (jonge) vrouwen die in armoede leven lijkt te spelen. Ook het taboe waar vaak over gesproken wordt, is duidelijk aanwezig. Vrouwen bespreken dit onderwerp het liefst in zoveel mogelijk privacy. De aanwezigheid van mannen bemoeilijkt bovendien het gesprek over menstruatiearmoede.

Omdat er bij de Kledingbank met name vrouwen aanwezig zijn, zowel klanten als vrijwilligers, lukt het de Kledingbank goed om de menstruatieproducten te verstrekken. De Kledingbank heeft sinds de zomer van 2021 ongeveer 3000 menstruatieproducten ontvangen en ruim 2000 menstruatieproducten uitgedeeld. Bovendien biedt de Kledingbank actief menstruatieproducten aan klanten aan als zij weten dat er (jonge) vrouwen in een gezin zitten.

Voedselbank Zwijndrecht

Net als de Kledingbank heeft de Voedselbank van de gemeente een bijdrage voor persoonlijke verzorgingsproducten ontvangen. Daarnaast heeft de Voedselbank vanuit de Atos winteractie menstruatieproducten ontvangen om uit te delen.

De Voedselbank heeft ervaren dat het lastig is om de menstruatieproducten uit te delen. De Voedselbank ziet net als de Kledingbank dat privacy ontzettend belangrijk is als het gaat om het verstrekken van de menstruatieproducten. De Voedselbank geeft aan dat zij deze privacy onvoldoende aan haar klanten kan bieden. Dit komt doordat klanten vaak tegelijkertijd hun voedselpakket komen ophalen. Af en toe krijgt de Voedselbank fluisterend de vraag of een klant ook menstruatieproducten kan krijgen. In vergelijking: om de luiers die de Voedselbank aanvullend uitdeelt, durven klanten wel te vragen. Uiteindelijk resulteert dit erin dat de Voedselbank (nog) weinig menstruatieproducten heeft uitgedeeld.

Diverz locatie Xiejezo

Sinds half december 2021 is ook Xiejezo gestart met het verstrekken van menstruatieproducten. Xiejezo heeft zich net als de Kledingbank aangemeld als menstruatie uitgiftepunt bij het armoedefonds. Op deze manier ontvangt Xiejezo gratis menstruatieproducten.

In januari is Xiejezo gestart met het uitgebreid promoten van de mogelijkheid om menstruatieproducten bij Xiejezo op te halen. Ondanks de uitgebreide communicatie heeft Xiejezo nog geen (jonge) vrouwen gesproken die menstruatieproducten willen ontvangen. Dit betekent volgens Xiejezo niet dat de behoefte er niet is, maar wel dat er veel schaamte rondom dit onderwerp is.

Middelbare scholen in Zwijndrecht

Zowel op het Loket, het Walburg College als bij het DevelsteinCollege kunnen leerlingen bij de receptie om menstruatieproducten vragen. Gemiddeld vraagt één keer in de week een leerling om menstruatieproducten. De medewerkers van de receptie van het Loket en het

DevelsteinCollege hebben echter niet de indruk dat leerlingen om menstruatieproducten vragen, omdat zij deze zelf niet kunnen betalen. De aanleiding is meestal dat meisjes onverwacht ongesteld zijn geworden en geen menstruatieproducten bij zich hebben. Bij het Walburg College komen de producten volgens de receptioniste ook bij leerlingen die menstruatiearmoede ervaren terecht.

In aanvulling hierop zijn er op het Walburg College enkele maanden geleden menstruatieboxen in de toiletten gehangen. In deze menstruatieboxen liggen menstruatieproducten die leerlingen anoniem kunnen pakken. De ervaring van het Walburg College is echter dat deze menstruatieboxen binnen een kwartier zijn leeggehaald en dat de menstruatieproducten voor andere doeleinden gebruikt worden.